

Sen maňa biçäreligiň suratyny çekip berip biljekmi?

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Sen maňa biçäreligiň suratyny çekip berip biljekmi? SEN MAŇA BIÇÄRELIGIŇ SURATINY BERIP BILJEKMI?

Gyp-gyzyl bolup duran, saýyrdyň we iýeniňde janyňa hoş ýakýan üljeleriň aglanyň görüpmediň? Ýok-la, beýle zat bolup bilmek. Hem aglamalylar olar däl ahwetin...

Ülje almak için larýoga gitdim.

– Üljäniň kilosy näden?

– 130 lira.

– Bir kile çeksene.

Edil şol wagtam 75-80 ýaşly bir ýaşuly geldi.

– Ýerli banan ýokmy?

– Ýok, agam. Ýerli bananlar bir günde zaýalanýar. Diňe daşary ýurtdan getirilen bananlar bar.

– Bäh, bolmandyr. Men şu ýerden taparyn öýdüpdim.

Ýaşula gözümi aýladym. Üst-başy arassa. Gepi-sözi ýerinde.

Gözlerinde bildirip duran gaýgy-ünji bar. Meniň seredenimi bildi-de, sorag berdi:

- *Ülje alýaňyz öýdýän. Näçeden eken kilesi?*
- *130 lira.*

Ol adam hiç garaşmadyk we köpden bări görmedik garşylygymy berdi. Gözlerine gamçaýylan ýaşuly ýokarky dodagyny dişläp başyny ýaýkady. Iki-üç sekuntlap şeýdip duran ýaşulynyn gözlerindäki ýagtylyk ölçüp galdy.

Elini kisesine saldy, şobada-da çykardy. Gapjygy ýa-da puly ýok bolmaly. Iki eli-de boş...

Gaytadan üljä we daşary ýurt bananlaryna seretdi. Yzyna öwrülibem gitdi.

Ädimlerini zordan alýar. Eginleri çöküşipdir. Başy öñe egik.

Hamana dek ýaňy uly ýeňliše sezewar bolan adam ýaly zordan yrgyldap barýar.

Mundan öñ nähili ýöränini-hä bilemok. Arkamdan gelip sorag berýän pursatyna çenli beýle adamyň ýaşap ýörenEGINEM bilemokdym...

Häzirem onuň bilen baglanyşykly düzüwli bilýän zadym ýok: 75-80 ýaşlaryndaky, intellektual görnüşli, yüzü nurana, geipi-sözi ýerbe-ýer adam. Ýerli banan we ülje aljak boldy. Almady. Ýerli bananyň ýokdugyny bilende gynandy. Üljäniň bahasyny eşidende bolsa...

* * *

Ýaşuly gidenden soň ýüregimiň agralandygyny duýdum.

Nähili akmak ekenim! Diňe özümi bilýän biderek adam ekenim! Oňa daşary ýurt bananyndan we üljeden alyp berip bilerdim ahyryn. Emma almadym. Gylymam gymyldatmadym. Diňe onuň bolşuna seredip oñdum. Alyp berjek bolaýamda-da, ol kabul edermidi? Beýtsem, ony has gynandyrmazmydym? Nätanyş biriniň özüne gök önem alyp bermegi? Özüne kiçilik bilmezmid?

* * *

Birnäçe ýyl öň supermarketde şeýle ýagdaýy başdan geçiripdim.

Uzyn nobatda durkam öñümde duran 70 ýaşlaryndaky garry aýalyň puly çykmady. Ilki hemme jübüsini sermedi, tapyp bilen ownuk pullaryny cassada goýdy. Ýetenokdy. Ýetmeýän pul ep-esli bardy. Görgülijigiň ýüzi gyzardy. Jübüsindäki gapjygy çykaryp, içinden iki karty alyp barlady. Ikisinde-de tölemeli puluna ýeter ýaly pul ýokdy. Megerem, kartyna pul ýokdugyny özem bilyän bolmaly.

Egnindäki eşiginiň iň arzan bahaly we köne eşiklerdiň şobada ünsümi çekdi. Gözünden boýur-boýur ýaş döküp, alan zatlarynyň arasyndan nämeleri yzyna gaýtarsa, hasabyň deňleşjekdigini pikir etmäge başlady. Yöne bular ýaly pursatda, üstesine keýpsız ýagdaýda bu hasaby dem salymda çykaraýmak mümkün däldi.

Gözümiň alnynda sözüň doly manysynda uly tragediýa bolup geçýärdi. Men muny üns bilen synlap durdym.

Yzymda nobata duranlaryň hüñürdisi artyp başlady.

- *Bolsana, dayza! Hemmämizi garaşdyryp goýduň.*
- *Gyssansana, biraz! Her kimiň işi-güýji bar.*

Dessine aýñaldym-da, hatda godeňsilik bilen aýalyň yzyna gaýtaran zatlaryny gaýtadan paketlerine salışdyrdym we tölemeli puly özumiň tölejekdigimi aýtdym. Muny şeýpe bir çalt etdim welin, aýal görgüli doňup galdy we dymdy.

Özünü dürsänden soň «bolmaz-a beýle» diýen ýaly hümürdemäge synanyşdy.

Men dek ýaňy özumi-de geň galdyran godeňsiliğimden el çekdim-de, aýala jogap berdim:

- *Hiç zyýany ýok, dayzajan. Hemmämizde-de bolup biljek zat.*
- *Emma men bulary alyp biljek däl-dä...*

Bu gysga jümläniň soñundaky «...-dä» goşulmasында ullakan biçärelegiň alamaty ýagyp durdy.

Öz söwdamy edip bolanymdan soň seretsem, aýal şindizem paketlerini tertibe salyp durdy. Aýnalyp bilmeyändigi bellidi.

Ýanyma golaýlaşdy:

- *Oglum, ömrüň uzak bolsun, ýöne size bergimi bermesem bolmaz.*
- *Berip bilersiňiz, kynçylygy ýok.*
- *Nädip berip bilerin? Şu raýonda ýasaýarsyňyzmy?*
- *Hawa. Telefonymy beräýerin. Jaň edersiňiz.*

Bölek kagyza çem gelen sanlary ýazdym-da, aýala berdim.
Hoşlaşybam gaýtdym.

Ol ikilenç minnetdarlyk bildirende gözleri nemlidi. Adatdan daşary gussaly gülümsireme bilen utanýandygyny bukmaga synanyşýardы.

Şol kartina elmydama göz öňümden gitmedi. Hemiše ýadyma düşdi ýördi.

Bir gün şol pursatlary ýazaryn diýip ýördüm...

Ýazsam we makalamyň adyna-da «Biçärelilik» diýip goýsam...

* * *

Hawa, «biçärelilik!»

Larýokdaly ýagdaýy-da şu söz bilen beýan etsem gerek.

Ýaşulynyň özünden garaşylmadyk hereket bilen dodagyny dislemege biçäreligiň alamatydy...

Biçäreligiň... «Bular ýalam bolmaz-a...» nägileliginiň... «Öye muny äkidip bilmerin-ow» utanjynyň... «Ne günlere düşdük» lapykeçliginiň...

Ýaşuly köçäniň ahyrynda gözümden ýitip gitdi.

Az salym öñem ony tanamokdym. Indem çaltlyk bilen gözümden ýitip barýar.

Men bolsa elimde 130 liralyk ülje bilen gözümiň alnynda bolup geçen tragediya hiç zadam etmedik biri bolup öýüme girip barýan.

Üljelerime seretdim. Günüň şöhlesine ýalpyldap durdylar. Hatda çygjaryp durdy. Satyjy olar has gowy görünsin diýip, yüzüne suw sepişdirip çykan bolmagy-da mümkün. Belki-de, dek ýaňy gözümden ýitip giden adamyň we birnäçe ýyl supermarketde duşan aýalyň biçäreligine aglaýardylar.

Hakan AKSAÝ.

@AksayHakan

aksayhakan@gmail.com

«T24» internet gazeti, 27.06.2024 ý. Publisistika